

Toelichting op Opleidingseenheden, hun voorkeursomschrijvingen en -afkortingen en aggregaties

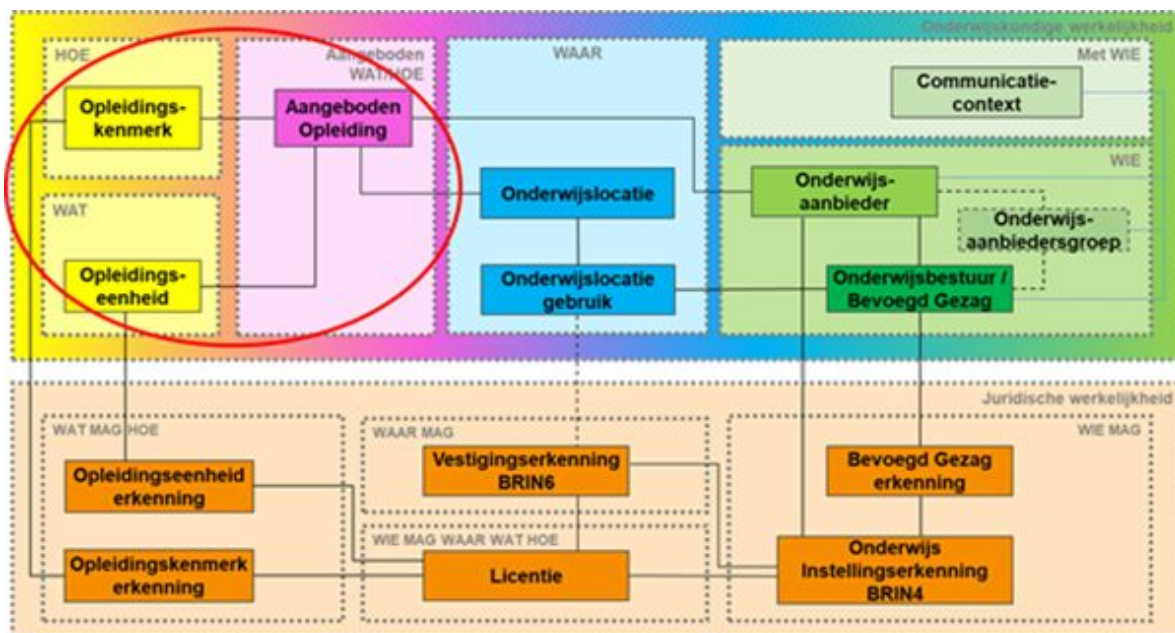
3 september 2019
versie 1.0
Concept

Inleiding

Vanuit de werkgroep RIO-vo is er een waardelijst opgesteld voor Opleidingseenheden in het vo, hoe die afgekort dienen te worden c.q. voluit geschreven en hoe die eenheden geaggregeerd kunnen worden. Deze waardelijst, *Opleidingseenheden VO en VAVO, schooljaar 2019-2020 v1.0*, is op 3 september 2019 vastgesteld. Deze notitie licht toe wat opleidingseenheden inhouden en het beoogd gebruik van de waardelijst.

In de waardelijst zijn ook de vo-opleidingseenheden voor vavo op eenzelfde manier vormgegeven vanwege de toepassing binnen het vo. De vavo-inschrijvingscodes voor het mbo vallen buiten de scope van deze waardelijst. De waardelijst met de Opleidingseenheden zal samen met deze notitie beschikbaar komen.

Wat bedoelen we met Opleidingseenheden?

In het RIO-informatiemodel zijn Opleidingseenheden gedefinieerd als “Een geheel van kennis, inzicht en vaardigheden”. Dat geheel kan een vak zijn, een opleiding dan wel een opleidingsgroep (een groep van opleidingen).

In het vo hebben we te maken met een [wettelijke vastgestelde lijst van elementcodes](#)¹. Deze elementcodes vallen onder opleidingen waarvoor scholen licenties moeten hebben om ze te kunnen aanbieden. Je zou kunnen zeggen dat de elementcodes meer specifieke bouwstenen zijn van een opleiding. Bijvoorbeeld voor een opleiding *havo* in de leerjaren 4 en 5 worden zogeheten profielen onderkend. Elk profiel heeft een eigen

¹ Voor 2019-2020 is die onder andere te vinden op: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0042332/2019-08-01>

elementcode maar tezamen vormen ze de *havo bovenbouw*. Een inschrijving in BRON geschiedt op basis van een elementcode, onder andere met als doel om inzicht te krijgen in welke leerling precies wat doet. Dit doel werd oorspronkelijk ook wel de ILT of Individuele Leerling Telling genoemd, een term die nog steeds in de praktijk vaak wordt gebezigd. Vandaar dat elementcodes nog steeds ook wel ILT-codes worden genoemd hoewel die term formeel niet bestaat meer in de officiële publicaties. De formele term is elementcode voor de inhoudelijke aanduiding van een wettelijk erkende vo-opleiding.

In de werkgroep RIO-vo is pragmatisch gekozen om de opleidingen die door de elementcodes worden aangeduid de kleinste vorm van Opleidingseenheden te laten zijn. Scholen beschikken over deze gestandaardiseerde lijst waarop ingeschreven kan worden in hun administratiepakket en het aansluiten daarop van de Aangeboden Opleiding van RIO is een stap die in de eerste implementatie van RIO goed te doen valt.

Voorlopig worden in RIO geen vakken e.d. geregistreerd als nog kleinere eenheden. Modeltechnisch is dat wel mogelijk gemaakt en wellicht in de toekomst ook wenselijk (bijv. in het kader van maatwerkdiploma of vakken/diploma's die niet door OCW formeel worden erkend maar door andere instanties zoals bijv. de Cambridge Engels diploma's). Uiteraard is het registreren van de door OCW erkende vakken wel het geval als het gaat om de inschrijving in BRON en ondersteunt de LAS derhalve dit niveau nu al. Dit staat nu nog echter los van RIO.

Waarom deze waardelijst?

Met de opleidingen op het niveau van elementcodes als kleinste bouwsteen voor Opleidingseenheid worden we geconfronteerd met een aantal praktische issues:

1. Opleidingen op het niveau van elementcodes bestaan uit een code en een korte omschrijving. Die korte omschrijving is niet altijd eenduidig en systematisch (hoewel dat in de laatste publicatie voor schooljaar 2019-2020 verbeterd is). Soms bevat het een afkorting voor een begrip, soms niet.
Voorbeelden:
HAVO **Prf** Nat/Tech *versus* MAVO/Theor Lw-**Profiel** Techniek
VMBO **TL** Beroepsroute *versus* MAVO/**Theor Lw**-Profiel Techniek
2. Lang niet altijd (meestal niet) wordt op het niveau van een elementcode in publicaties, op keuzesites, in rapportages etc. Opleidingseenheden gerepresenteerd. Dat gebeurt op het niveau van opleidingsgroepen. Opleidingsgroepen zijn in het vo in feite een aggregatie van een aantal opleidingen (elementcodes). Hiervoor geldt dat de representatie ervan (volledige aanduiding dan wel afkorting) verschilt per toepassing. Bijvoorbeeld de aanduiding die formeel voor de aggregatie op het niveau van licenties worden gebruikt door OCW zien we niet altijd terug in andere toepassingen.

Voorbeelden:

VBO *versus* VMBO

HAVO *versus* havo

VMBO BB *versus* VMBO BBL *versus* vmbo-bb *versus* vmbo-basis

Voor iemand die goed is ingevoerd in het onderwijs is het meestal wel duidelijk wat er bedoeld wordt ongeacht de verschillende representatievormen. Maar vanuit het onderwijsveld is aangegeven dat het wenselijk zou zijn als er een referentie komt voor zowel benamingen en afkortingen van zowel de elementcodes als de aggregaties daarvan. Dit met de wens dat steeds meer partijen en voorzieningen zich gaan conformeren daaraan in hun toepassingen c.q. publicaties. Dit moet gaan bijdragen aan een betere herkenbaarheid van die opleidingseenheden ook bij mensen die niet goed zijn ingevoerd in het onderwijs- en opleidingssysteem. Het zorgt voor eenduidigheid en een betere vergelijkbaarheid.

Deze waardelijst is met het bovenstaande doel opgezet. Het is geen verplichting om als school of andere onderwijspartij je te conformeren aan de naamgeving in deze waardelijst. Zoals gezegd moet de toepassing ervan zijn waarde nog gaan bewijzen. In de volgende paragrafen wordt een nadere toelichting gegeven op de onderdelen van de waardelijst.

Elementcodes: lange omschrijving en afkortingen

In de [officiële publicatie](#) (in Staatscourant)² is niet voorzien in een volledig uitgeschreven omschrijving en een afkorting daarvan. De gehanteerde korte omschrijving is in feite een soort van mengvorm daarvan. In de waardelijst is derhalve voor zowel de volledig uitgeschreven omschrijving als de afkorting een voorstel per elementcode opgenomen.

bijvoorbeeld:

Korte omschrijving elementcode	Voorstel afkorting	Voorstel lange omschrijving
VMBO BB Economie en ondernemen	vmbo-bb eo regulier	vmbo-bb met profiel economie en ondernemen regulier
HAVO Prf Nat/Gezond	havo ng	havo met profiel natuur en gezondheid
Lj LWOO vb op Gm Lw	vmbo-gl onderbouw lwoo	vmbo-gl onderbouw met lwoo

Er zijn voor die extra weergaven een aantal spelregels consequent toegepast:

Lange omschrijving:

- Elke elementcode wordt volledig uitgeschreven (max. 225 tekens).
- Elke naam is uniek ook over de aggregaties heen.

Afkortingen:

- In principe met kleine letters schrijven.
- kleine letters in de woorden worden als kleine letters afgekort, hoofdletters als hoofdletter, bijvoorbeeld bij eigennamen.
- Koppelstreepjes en slashes zijn toegestaan, geen andere leestekens.
- Afkortingen worden overal op dezelfde wijze afgekort (dus ook in de aggregaties van elementcodes).

Zoals gezegd zijn de afkortingen en lange omschrijving adviezen. In de interface kunnen de namen iets aangepast worden. In een bepaalde interface kan bijv. gekozen worden voor iets als:

Onderbouw

vmbo-bb, vmbo-kb, vmbo-mavo/tl, havo

in plaats van:

vmbo-bb onderbouw, vmbo-kb onderbouw, vmbo-mavo/tl onderbouw, havo onderbouw

NB voor de leesbaarheid hanteren we in het bovenstaande voorbeeld reeds een aggregatie van de elementcodes.

Opleidingsgroepen of aggregaties

In diverse rapportages en overzichten, intern binnen een school en extern zoals op Vensters en rapportages van Inspectie, worden Opleidingseenheden geaggregeerd. Deze aggregaties kunnen onderling van elkaar verschillen zowel in naamgeving als de samentrekking van opleidingseenheden zelf, waardoor de uitkomsten niet of moeilijk met elkaar te vergelijken zijn. Niet altijd is bekend welke aggregatie er is gemaakt, waardoor het ook kan lijken alsof de aggregaties wel hetzelfde zijn met onverklaarbare verschillen in de cijfers tot gevolg. Leerlingen en hun ouders kunnen in verwarring raken als de ene partij een opleiding vmbo-bb/kb/gl noemt terwijl een andere dit vmbo-onderbouw noemt. Is dit nu hetzelfde of niet? Met name rondom de internationale opleidingen willen nog wel eens aggregaties gemaakt worden die door scholen niet als zodanig worden herkend.

² Voor 2019-2020 is die ook onder andere te vinden op: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0042332/2019-08-01>

De behoefte is door het onderwijsveld geuit om generiek en eenduidig een aantal veel voorkomende aggregaties beschikbaar te stellen die andere partijen kunnen gebruiken zodat overzichten wel met elkaar te vergelijken zijn en de aggregaties op een correcte wijze plaatsvinden.

De aggregaties zijn dus gebaseerd op de meeste voorkomende vormen hiervan. Het staat partijen vrij om andere aggregaties te kiezen zolang maar duidelijk wordt gemaakt hoe die zijn opgebouwd vanuit de elementcodes. Te bedenken voorbeelden zijn om op lwoo te aggregeren of op vmbo-profiel.

De aggregaties zijn primair bedoeld voor (keten)partijen die rapportages of overzichten maken waarbij opleidingseenheden bij elkaar worden gevoegd en getoond. Denk aan de Inspectie, OCW, toepassingen van het veld zelf zoals Vensters en Scholen op de Kaart, studiekeuze-websites, gidsen van gemeenten, in RIO zelf etc. Maar ook tussen scholen onderling wordt de vergelijkbaarheid vergroot als deze voorgestelde aggregaties en hun naamgeving (en afkorting) worden gehanteerd in hun uitingen (formeel en informeel).

Daarnaast kan de lijst ook intern bij scholen ondersteuning bieden in het onderhoud van de aangeboden opleidingen in hun LAS. Het selecteren van de toegestane opleidingseenheden (via de elementcodes) leidt door die te relateren aan de aggregatieniveaus automatisch tot de juiste groepering en naamgeving ervan. Dat kan erg handig zijn in interne publicaties.

Andersom zou via de aggregaties op het meest algemene niveau (bijv. havo, vwo) er een voorselectie gemaakt kunnen worden naar de specifieke opleidingseenheden (elementcodes) waarvoor er een licentie bestaat en die men ook daadwerkelijk wil hanteren. Dit is uiteraard aan de gebruikersgroepen en de LAS-leveranciers om hier invulling aan te geven hoe ze dit precies in hun pakket willen. Hetzelfde geldt voor de interne rapportagesystemen van scholen waarin diezelfde aggregaties toegepast kunnen worden naar gelang de behoefte van die scholen.

Hoe wordt de lijst gepubliceerd en beheerd?

Jaarlijks wordt in de Staatscourant de lijst van elementcodes voor het komende schooljaar gepubliceerd.

Meestal pas in juni wat in principe te laat is voor de inrichting van bijvoorbeeld de LAS'en t.b.v. de voorbereiding van scholen op het nieuwe schooljaar (om die reden is een conceptlijst eerder al beschikbaar met de disclaimer dat er nog wijzigingen kunnen optreden). De lijst is ook te vinden op wetten.nl³.

Op basis van deze (concept)lijst worden de afkortingen en lange omschrijving van de elementcodes en van de aggregatieniveaus aangepast. De nieuwe lijst moet initieel worden vastgesteld door het onderwijsveld.

Hiervoor zal gebruik gemaakt worden van de beheerprocessen en -groepen die ook voor andere waardelijsten (Opleidingskenmerken, Communicatiecontexten) in leven geroepen worden onder auspiciën van de VO-raad en met ondersteuning vanuit [Edustandaard](https://www.edustandaard.nl)⁴.

Alleen elementcodes geldend voor het betreffende (aankomende) schooljaar worden gebruikt bij een hernieuwde vaststelling van de waardelijst. De lijst wordt daarna zo spoedig mogelijk gepubliceerd, in ieder geval via de [RIO-pagina op Edustandaard](https://www.edustandaard.nl)⁵ (samen met een aangepaste versie van) deze notitie. De waardelijst wordt ook via het RIO-register beschikbaar gesteld.

³ Voor 2019-2020 is die hier te vinden: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0042332/2019-08-01>

⁴ <https://www.edustandaard.nl/>

⁵ https://www.edustandaard.nl/standaard_afspraken/registratie-instellingen-en-opleidingen-rio